

Advies over verkenningsopgave IBT

1. Uit stand van zaken verkenningen juli 2015

De bedoeling en stand van zaken van deze verkenning wordt is uit het compacte overzicht van de stand van zaken van juli 2015 overgenomen.

Daaruit blijkt binnen welk spoor de werkzaamheden zijn ingezet:

16.Opstellen Plan van Aanpak voor een Internationale Bouwtentoonstelling Groningen
Trekker: Directie Groningen
Verkenner: Stadsbouwmeester Jeroen de Willigen
Betrokkenen: College Rijksheren, Libau, Provinciaal Bouwheerschap, Crimson
Koppeling AMP: 16 (Onderzoek naar alternatieve (ver)bouwmethodes)
<i>Waarom:</i> De nieuwe NPR normen hebben een dusdanig grote impact op het gebied dat verwacht kan worden dat in veel gevallen de afweging aan de orde komt versterken en verduurzamen versus sloop en vervangende nieuwbouw op de eigen kavel of elders. Aardbevingsbestendig bouwen zal ook in meer algemene zin de wijze van bouwen en wonen beïnvloeden. Daarbij kan geleerd worden van ervaring elders in de wereld. Een IBT kan een breed maatschappelijk debat stimuleren over de mogelijkheden van een regionaal gewortelde nieuwe wooncultuur en de meest wenselijke richting voor de innovatie in de woningbouw.
<i>Wat:</i> Ophalen van ervaringen met de organisatie van IBT's in onder meer Berlijn, Emscher Park, Hamburg en beschikbare Nederlandse referenties. Opstellen programma van eisen voor en Groningse IBT. Lokatiekeuzeonderzoek. Uitschrijven internationale prijsvraag voor wervende woonconcepten inclusief realisatie op aangewezen IBT locatie. Uitwerken communicatie, onderzoek en debat rond deze IBT.
<i>Resultaat:</i> <u>Verkenningfase:</u> Plan van Aanpak <u>Vervolgfase:</u> In het tweede kwartaal van 2017 opening IBT Groningen met wervende woningbouw en paviljoens met een festivalorganisatie die de rol van aanjager van innovatie en maatschappelijk debat met verve vervult.
<i>Aanpak:</i> In verkenningfase van 4 weken verzamelt een ervaren verkenner kennis en inzichten bij de stakeholders over een werkbare aanpak en de daarbij noodzakelijke referenties, kennis en bronnen. Opstellen profiel projectmanager IBT. Werving en selectie projectmanager IBT die Plan van Aanpak opstelt met planning en begroting voor 1 juli 2015.
<i>Financiën</i> Ambtelijke inzet?

2. Verkenningsrapport van Crimson en Zwarte hond, aangeleverd augustus 2015

In het rapport wordt uitgebreid verslag gedaan van veel ervaringen en effecten met Internationale Bouwtentoonstellingen en enkele andere transformatieprocessen die juist niet die vorm hebben gekregen. Dit biedt diverse interessante ideeën.

Echter de initiële vraag om een Plan van Aanpak en Programma van Eisen voor een Groningse IBT die kan gaan plaats vinden in het tweede kwartaal 2017, wordt niet beantwoord. In de inleiding van de verkenningsoportage wordt aangegeven:

“In deze rapportage wordt geen precieze planning en budgettering opgenomen, maar wordt de inhoudelijke agenda van een mogelijke IBT weergegeven met daarbij de vorm van de bijbehorende organisatie (...) Aanbevelingen worden gedaan over de inhoud en de focus van een IBT Groningen,

hoe deze IBT georganiseerd moet gaan worden en uit welke conceptuele, organisatorische en fysieke onderdelen de IBT zal bestaan, oftewel: de Software, Orgware en Hardware van de IBT Groningen”.

Het is mij niet bekend of deze ombuiging ook door de opdrachtgever is gevraagd of dat dit als onderdeel van de eigen verkenning door opdrachtnemers is ingekleurd.

Het rapport geeft vervolgens veel ervaringen weer van de diverse andere IBT'-s en onderstreept dat de aardbevingsregio vooral interessant is als internationale trekker, als de innovaties van de bouwopgave worden gecombineerd met de maatschappelijke opgave, de participatie en de energietransitie. Op zich is dit een nuttige conclusie waar op voortgebouwd kan worden.

Interessant detail is dat de aanpak van de wederopbouw Roombeek als model wordt genoemd. Hierbij teken ik aan dat daar dan juist niet een IBT als voertuig is gekozen. Hier, heeft de overheid juist heel direct tegen het eigen werkproces gekozen om zelf de innovaties en de exposure te organiseren. Tegen de achtergrond van het uiteindelijke advies van deze verkenning waarbij gekozen wordt voor de inrichting van een vijf-jarig expert-platform juist *op afstand* van de overheid (NCG) wel een bijzondere.

Advies op de verkenning:

In het programmateam Meerjarenprogramma is naar de aanbevelingen gekeken, waarbij tevens een lijn is gelegd naar de initiatieven van de provincie voor een vergelijkbare bouwtenstoonstelling (deze zijn niet bij de verkenning betrokken geweest). De volgende kritische kanttekeningen worden geplaatst:

- De aanbevelingen overstijgen in opzet, omvang en aanpak de verwachting voor een concreet Plan van Aanpak voor een eenmalige IBT. Met name de aanbevelingen over de orgware vliegen hoog over de oorspronkelijke vraag. Een stichting betaald door de lokale en regionale overheden, die allerlei zaken gaat doen die ruimtelijk-economisch relevant zijn en waar diezelfde overheden vervolgens niks over te zeggen hebben?? Het lijkt er op of het IBT de gehele gebiedsontwikkeling naar zich toetrekt, ook op het gebied van energietransitie.
- Alle energie en innovatie moeten in/door de NCG worden aangezwengeld en of geïntegreerd en niet op afstand komen te staan. De NCG is immers zelf het regisserende platform van de open discussie en vernieuwing waarmee het vertrouwen teruggewonnen kan worden. Een loshangende organisatie op afstand helpt niet om het vertrouwen tussen overheid en bewoners te herstellen.
- Dat betekent niet dat kritische geluiden of innovatieve bewegingen van onderop niet nodig zijn, maar kies dan voor extra menskracht en middelen om deze discussie dicht bij de mensen zelf te faciliteren. Een vijfjarig expert team zoals nu omschreven heeft in hoge mate het karakter van een 'freischwebende intelligentz', die ver van de mensen in de regio staat en over hun eerste belangenheenschite ("stop dat geld maar in onze huizen of ondersteun ons als vrijwilligersorganisaties en bewoners met wat meer menskracht").
- Vanuit Het Meerjarenprogramma moet De NCG de komende paar jaar grote doelen realiseren. Wat draagt dit project op deze wijze bij aan die ambitie?
- Waar behoefte aan is een bouwtenstoonstelling/ prijsvraag waarin marktpartijen worden uitgenodigd en uitgedaagd om concepten te bedenken die een maximale synergie tussen versterken en verduurzamen bewerkstelligen. Daarnaast concepten die de architectonische waarde en eigenheid van gebouwen in stand laat bij gecombineerd versterken en verduurzamen. Die een industriële aanpak en een streven naar maatwerk combineert. De groningse opgave en de omvang van de opgave rechtvaardigt (ook in financiële zin) dat de internationale markt betrokken wordt.

Wat te doen:

- a. De check op de oorspronkelijke opgave kunnen we niet helemaal oppakken omdat ons de offerte van destijds niet bekend is, maar kijkend naar de tussenrapportage van juli (hierboven) lijkt het erop dat nog niet is voldaan aan de concrete vraag voor een Plan van
- b. Als dat zo is, kan het vervolg zijn, om de opdrachtnemers te vragen hun werk nog af te ronden en een concreet voorstel uit te werken. Het gevaar is echter dat men zal vinden dat
- c. Dat betekent dat het sowieso verstandig is met de opdrachtnemers in gesprek te gaan, de vraag en opdracht scherper mee te geven en de aanhaking bij zowel het Meerjarenprogramma, als de opdracht die bij de provincie wordt uitgewerkt, wat steviger te
- d. Dit betekent niet dat we het rapport moeten weggooien, er zitten veel leuke ideeën in die ook zouden kunnen worden verwerkt in de IBT zelf, maar dan liever van onderop gevoed.